

FELLESPROSJEKTET ARNA – STANGHELLE, FORBEREDENDE ARBEIDER

MERKNADSBEHANDLING OPPSTART VK

01A	Andre revisjon	03.11.2023	JOFI	SILD	EISI	
00A	Første revisjon	12.10.2023	SILD	JOFI	EISI	
Rev.	Revisjonen gjelder	Dato	Utarb. av	Kontr. av	Godkj. av	
Tittel: Merknadsbehandling oppstart VK		Ant. sider	Fritekst 1d			
		65	Fritekst 2d			
			Fritekst 3d			
			Produsent	COWI		
		Prod. dok. nr.				
		Erstatning for				
Erstattet av						
Prosjekt: Fellesprosjektet Arna – Stanghelle, forberedende arbeider Parsell: 01		Dokument nr. FAS-01-A-00096		Rev. 01A		
  Statens vegvesen		Dokument nr.		Rev.		

Merknadsskjema – planoppstart

Plannavn	Fellesprosjekt Arna – Stanghelle (FAS)
Arealplan-ID	4628_2023001
Saksnummer	23/1022
Utarbeidet av	COWI
Sist revidert	03.11.2023

Sammenheng

Varsel om oppstart ble sendt til myndigheter og berørte grunneiere i brev 28.08.2023 og annonsert i Vaksdalsposten 29.06.2023 og i Hordaland og Bergens tidende 30.06.2023. Frist for å komme med innspill til planarbeidet ble satt til 21.08.2023. Det kom inn totalt 17 merknader og uttalelser, hvorav 7 private merknader og 10 offentlige uttalelser.

Merknader som *tas til følge* er merknader som har ført til endringer enten i plankart, bestemmelser eller planbeskrivelse. Det er tatt med en beskrivelse av hvordan dette ivaretas. Merknader som *tas til etterretning* er merknader som skal vurderes nærmere i løpet av planprosessen, mens merknader som *tas til orientering* er merknader hvor det ikke gjøres spesielle tiltak i planarbeidet.

De private merknadene går i stor grad ut på ønske om mer informasjon knyttet til egen eiendom og hva endringene har å si for grunneier. Det er bekymringer knyttet til adkomst til eiendom, konsekvenser for lokalsamfunnet og påvirkninger i anleggsfasen med særlig tanke på støv og støv.

Offentlige uttalelser berører tema som går på barn og unges interesser, offentlig infrastruktur og trafikksikkerhet. Det er viktig å bemerke at noen av uttalelsene berører tema som allerede er utredet i vedtatt plan for E16 og Vossebanen, Arna-Stanghelle, og som ikke inngår i reguleringsendringene.

Nr.	Avsender	Hovedpunkt i merknad/uttalelse	Forslagsstillers kommentar
	Private merknader:		
1	23/115855-21 Robert Skaar 02/07-2023	<ol style="list-style-type: none"> Er opptatt av mulighetene for en fremtidig sykkelvei mellom Stanghelle og Trengereid. Stiller spørsmål rundt midlertidig massedeponi ved Rødberg. Lurer på hvordan dette er tenkt gjennomført. Er bekymret for at det man gjør her gjør det vanskeligere for en fremtidig løsning. Det er allerede en del som bruker veien ned fra Rødberg i dag for å komme seg til jernbanesporet og som følger det videre til Stavenes. Mener at en ideelt bygget sykkelvei i samme prosjektet, men aller viktigst er at man ikke gjør det dyrere for en evt. fremtidig løsning. 	<ol style="list-style-type: none"> Bruk av gammel jernbanetrase til sykkelvei mellom Stanghelle og Trengereid er tidligere avklart at ikke vil være en del av FAS. Detaljer rundt anleggsgjennomføring for massedeponi ved Rødberg blir ikke avklart i reguleringsplan. Det er satt av areal til midlertidig bygge- og anleggsområde, og i bestemmelsene til reguleringsplanen er det gitt føringer for hvordan arealet skal tilbakeføres, og at det i rigg- og marksikringsplan skal gis føringer for massehåndtering. Det skal legges til rette for en midlertidig rundkjøring og deponi på Rødberg. Etter ferdigstilling skal området

		5. Sykkelveien kunne trengt en egen "stiftelse" ol. som kan jobbe sammen med kommune, fylkeskommune, Bane Nor etc. for å til en fremtidig løsning.	tilbakeføres til opprinnelig stand. Der anleggsarbeidet har medført terrenginngrep som ikke er reversible, skal det gjøres tiltak i tilbakeføringen som minimerer den negative virkningen av inngrepet. 4. Se svar pkt.1 5. Tas til orientering.
2	23/115855-9 Daniel Fanebust og Magne Fanebust Gnr.11 bnr.1 og 27 07/07-2023	1. Hele Fanebusts eiendom på gnr.11 bnr.1 blir berørt. Han har sauer og lama på gården. Faren har eiendom gnr.11 bnr.27. 2. De har begge hver deres brønn som de får drikkevannet fra og er redde for at vannårene til brønnene forsvinner og flytter seg når sprenging begynner. 3. Stiller spørsmål om rystelsene gå ut over grunnmurer og bygningskonstruksjoner? 4. Stiller spørsmål om nattesøvn og nattero og om det kommer til å gå ut over livskvaliteten.	1. Tas til orientering. 2. Tas til orientering. Brønnene er registrert og foreløpig vurdert med hensyn til påvirkning. Grunnvannsbrønner som ikke kan opprettholdes pga. anleggsgjennomføring, eller som blir påvirket i anleggsperioden blir erstattet. 3. Arbeid kan gå ut over boliger nær anlegget. Før oppstart vil det gjennomføres tilstandsregistrering av boliger nær anlegget. Dersom det avdekkes skader meldes dette inn til prosjektet eller forsikringsselskap. 4. Støyforskriften regulerer krav til støy. For støyreducerende tiltak i anleggsperioden er det kap. 6 i "Retningslinje for behandling av støy i arealplanlegging" (T1442/2021) kap. 6 "Bygge- og anleggsstøy", som blir lagt til grunn når det gjelder støy i anleggsperioden. Restriksjoner på støyende arbeid vil normalt være å unngå boring, pigging og sprengning mellom kl.23 og 07. Nattarbeid vil det bli i tunnel, men er normalt ikke aktuelt ute på riggområdet.
3	23/115855-11 Tove Mette Amundsen Gnr.14 bnr.26 10/07-2023	1. Grunneier ønsker ikke denne utvidelsen som omreguleringen viser til. I brevet vises det til at endringene vil medføre at det vil ta det meste av utearealet rundt boligen. 2. Viser til pbl. som sier at "minste uteoppholdsareal skal være godt egnet til opphold og rekreasjon", og at "minimum areal er 200 m ² per hovedbolig for en enebolig". Endringene i reguleringsplanen vil bryte med denne loven. 3. I den vedtatte reguleringsplanen er det allerede mange minus for eiendommen. Disse er blant annet: - anleggsvei/evt. utviding av vei forbi eiendommen. - bygging av parkeringsplass tilknyttet ny jernbane tett opp til eiendommen. - rød støvsone tett opp mot eiendommen, etter ferdigstilt prosjekt. - støy i anleggsperioden. - forurensning som støv mm i forbindelse med utbygging og anleggsarbeid.	1. For gnr. 14, bnr. 26 er formålet med endring av reguleringsplanen å redusere arealet som er regulert til annen vegggrunn i den vedtatte reguleringsplanen. Dvs. at grunneier mister mindre av hagearealet sitt enn det som ligger i vedtatt plan. Ved endring av planen er det tenkt å regulere slik at man kan benytte deler av arealet i anleggsperioden, og deretter vil eiendommen bli tilbakeført til grunneier. Endringene vil være til fordel for grunneier sammenlignet med vedtatt plan.. 2. Det reguleres for midlertidig bygge- og anleggsområde, som vil si at arealet vil tilbakeføres etter endt anleggsvirksomhet. Det er ikke snakk om permanent erverv eller tap av eiendom. 3. Se svar pkt.1. Reguleringsendringene vil regulere til midlertidig bygge- og anleggsområde og ordne formell tilkomst til garasjen, som ikke ligger inne i vedtatt plan. Når det gjelder de andre ulempene som er nevnt, vil det ikke bli noen endringer i forhold til den vedtatte reguleringsplanen.

		<ul style="list-style-type: none"> - flere anleggsperioder/-prosjekt tett opp til eiendommen. - stor anleggstrafikk forbi eiendommen ved bygging av - ny vei i Tolåsen - ny jernbane - ny parkeringsplass - utviding av vei forbi eiendommen; permanent eller midlertidig - rigging av/og anleggsområde nær eiendommen - anleggstrafikk knyttet til omregulering ved Vaksdal idrettsplass. - forringing av eiendommen sin verdi. - stor uvisshet rundt prosjektet og eiendommen sin framtid. - vanskelig å selge for akseptabel pris i prosjektfasen. <p>4. Dersom endringene i denne planen blir vedtatt og opprettholdt, er saken av en så alvorlig grad at grunneier vil sette krav om innløsning av eiendommen.</p>	4. Se svar pkt.1-3.
4	23/115855-23 Erlend og Linda Ragnvaldsen Gnr.20 bnr.152 13/07-2023	<ol style="list-style-type: none"> 1. Ønsker informasjon om hvor det skal bygges tilkomstvei i forbindelse med sikringsarbeid. 2. Ønsker bekreftelse på at deres eiendom bare grenser til varslingsområdet. 	<ol style="list-style-type: none"> 1. Tilkomst for fjellsikring vil trolig skje via E16 og ikke gjennom boligområdet Brekkjen. Det er varslet oppstart av reguleringsarbeid for å sikre at man kan få tilkomst til å skredsikre området over tunnelportal. 2. Eiendom 20/152 ligger utenfor varslingsområdet.
5	23/115855-24 23/115855-46 23/115855-49 Solbjørg Eide Vik Gnr.14 bnr.77 17/07-2023 24/08-2023 03/09-2023	<ol style="list-style-type: none"> 1. Ønsker mer informasjon om hva endringene innebærer for eiendommen gnr.14 bnr.77 2. Ønsker ikke en slik disponering, da dette vil hindre bruk av eiendommen. Det er forespeilet at disponeringen vil gjelde for anleggsperioden, men en slik disponering i en så lang periode vil ha store negative konsekvenser for vedkomne. 3. Viser til befarung i Sædalsvegen 19, fredag 25.08.2023 og ber om referat fra møtet da det var lagt fram mye informasjon som har konsekvenser for hennes eiendom. 4. Sterkt kritisk til alternativ 1 med anleggsvei gjennom hagen på hennes eiendom og tett på boligen. 5. Ber om at de innstiller på alternativ 2, eller finner alternativ tilkomst til anlegget via vei i Aredalen med tilkomst via anleggsområde i Tolåsen. 	<ol style="list-style-type: none"> 1. Det må sikres midlertidig tilkomst til midlertidig bygge- og anleggsområde på oppsiden av gnr. 14, bnr. 77 (på samme side av elven). Det vil i planprosessen tas kontakt med grunneier for å drøfte mulige løsninger og prøve å finne en ordning som er akseptabel og tjenlig for alle parter. 2. Tas til etterretning. 3. Tas til orientering. 4. Tas til følge. Det blir ikke lagt inn areal for midlertidig anleggsvei over eiendommen utover det som ligger i vedtatt reguleringsplan. 5. Se svar pkt.4.

6	<p>23/115855-27 Daniel Fanebust Gnr.11 bnr.1 17/08-2023</p>	<ol style="list-style-type: none"> 1. Stiller spørsmål til hvordan det blir der hvor tverrslaget/ventilasjon skal gå inn på Langhelleneset. Har ikke mottatt noe informasjon. 2. Skal dere inn på denne eiendommen? Og hvor mye av eiendommen blir tatt ved bygging av K5? 3. Stiller spørsmål hvor mye støy blir det av steindumpingen i sjakt inni fjellet i forhold til ute på flytebrygge? 	<ol style="list-style-type: none"> 1. Anleggsventilasjon: når en driver tilkomsttunnelen vil det måtte stå en ventilasjonsvifte ute i dagen ved E16. Senere når hovedtunnelene mot Trengereid og Vaksdal skal drives, vil vifter for anleggsventilasjon bli plassert inne i fjellet. 2. Det er gitt informasjon til grunneier av 11/1 om hvor det er anslått å gå inn på eiendommen. - Det må sprenges ut mer langs E16 for påhugg til tilkomsttunnel samt riggareal. Dette vil komme litt inn på eiendom 11/1 på oppsiden av E16. - For å sikre området ovenfor påhugget vurderes det å flytte Langhellevegen litt inn. Dette gjelder partiet opp til og med slynget. Stigningen og veibredden vil være den samme, men en fordel vil være at det vil kunne gi flere møteplasser. 3. Omreguleringen som er varslet innebærer at aktiviteten, massetransport og massetipping på det som var planlagt som flytende kaianlegg nå blir flyttet inn i fjell. Det samme gjelder vifter for anleggsventilasjon. Dette vil være en stor fordel i forhold til støy, støv og visuelle effekter av anleggsdriften. For eiendom 11/1 betyr det at en slipper å sprengne ut areal på nedsiden av E16 slik som i opprinnelig plan. <p>Det er avholdt informasjonsmøte med naboer på Langhelle 28/08-23.</p>
7	<p>23/115855-30 Greta Zaveckiene Gnr.11 bnr.9 18/08-2023</p>	<ol style="list-style-type: none"> 1. Stiller spørsmål om det blir noe tiltak mot støy og støv i området? 2. Stiller spørsmål om det blir vurdering av risiko for skade på bolig pga. sprengning under graving av tilkomsttunnel? 3. Stiller spørsmål om det blir nattarbeid med støy i området slik at de skulle midlertidig flyttet fra deres bolig? 	<ol style="list-style-type: none"> 1. Restriksjoner på støyende arbeid vil normalt være at det unngås boring, pigging, og sprengning mellom kl.23 og 07. Når det gjelder støv så er det tenkt å stille krav til rene biler på offentlig vei. I tillegg til at anleggsveien blir asfaltert, blir det da lagt opp til at lastebilene blir spylt før utkjøring. 2. Før oppstart vil det bli gjennomført tilstandsregistrering av boliger nær anlegget. Dersom eier under anleggsarbeidet avdekker skader så meldes dette normalt inn til prosjektet eller forsikringsselskap. Skade og erstatning blir da vurdert ift. registrert førtilstand (bilder/video og evt. rystelsesmåler). 3. Støyforskriften regulerer krav til støy, og de har strenge krav på nattestid. Nattarbeid vil det bli i tunnel, men det er normalt ikke aktuelt ute på riggområdet. Dette er et stort anlegg som tidvis vil føles krevende for de som bor tett på. Selv om det gjennomføres støvtiltak, støvtiltak osv. vil det merkes godt at dette er et anleggsområde. Arbeidet vil deles inn i faser, og for grunneier her vil det nok merkes mest i starten av byggeperioden der en må sprengne ned et større riggområde/areal på oppsiden av E16 et stykke nord

			<p>for huset. Deretter vil det drives en adkomsttunnel innover i fjellet. I denne perioden må steinen fraktes ut av tunnelen til E16 og transporteres til Trengereid. Senere, når det er etablert fjellhall og sjakt til sjødeponi, vil hoveddelen av steintransport og tipping av stein foregå skjult inne i fjellet over flere år. For beboerne på Langhelle vil denne endringen være en stor fordel (støy/støv/visuelt) framfor opprinnelig plan der all stein skulle fraktes ut på et flytende kaianlegg utenfor Langhelleneset.</p> <p>Etter befaring vurderer FAS at til tross for støytiltak, vil det for denne eiendommen være store og langvarige utfordringer knyttet til sprengningsarbeid, støy og trafiksikkerhet. Etter dialog med grunneier legges derfor inn forslag om innløsning av eiendommen i planforslaget.</p> <p>Det er avholdt informasjonsmøte med naboer på Langhelle 28/08-23.</p>
Høringsinstanser:			
1	<p>23/115855-7 23/115855-8</p> <p>Småkraft AS 06/07-2023 07/07-2023</p>	<ol style="list-style-type: none"> 1. Stiller spørsmål ved hensikten til at området skal omreguleres. 2. Skal det brukes til permanente konstruksjoner, er det eiendommer som blir innløst, eller skal det brukes til riggområde? 3. Småkraft informerer om en rørgate som går i området som inngår i planområdet. COWI holder på med planer for omlegging av denne også. 4. Stiller seg positiv til de foreslåtte reguleringsendringene. 5. Når det gjelder de foreslåtte endringene ved Tolåsen mener Småkraft det kan være fornuftig og nødvendig at det foreslåtte området for midlertidig anleggsområde utvides ytterligere som vist i vedlegg. Det kan da nyttes til lagring av rør og materiell som det vil bli behov for at fellesprosjektet mellomlagerer i forbindelse med omlegging av rørgata til kraftverket i byggeperioden. Viser til pågående diskusjoner og planlegging av omlegging av rørgata. 	<ol style="list-style-type: none"> 1. Hensikten er å regulere tilkomst til midlertidig bygge- og anleggsområde. 2. Det reguleres for midlertidig bygge- og anleggsområde, som vil bli tilbakeført etter anleggsgjennomføring. Der anleggsarbeidet har medført terrenginngrep som ikke er reversible, skal det gjøres tiltak i tilbakeføringen som minimerer den negative virkningen av inngrepet. 3. Tas til orientering. 4. Tas til orientering. 5. Tas til etterretning. Endelig planområde blir vurdert i planprosessen.
2	<p>23/115855-17</p> <p>Vaksdal kommune 27/07-2023</p>	<ol style="list-style-type: none"> 1. Endringene vil påvirke flere innbyggere og det er viktig med god informasjon for å kunne sette seg inn i prosjektet sine konsekvenser. 	<ol style="list-style-type: none"> 1. Det er kun sendt ut varsel om oppstart av planarbeid/omregulering, som er et formelt steg i en prosess fram mot et planforslag som skal på offentlig

2. Vaksdal kommune forutsetter god dialog mellom FAS og kommunen gjennom hele planprosessen.

Planområde – Vaksdal tettsted

3. Vaksdal kommune oppfordrer til å se til områdereguleringsplan for tettstedet Vaksdal. Planen var på høring i mai/juni, og høringsutkastet er tilgjengelig på arealplaner.no.
4. Viser til epost 15 juni der det blir bedt om å få justert plangrensen til den statlige planen ut fra Vaksdal idrettspark. Det er for tiden arbeid med nytt OV-anlegg og idrettsbane på området, og en justering vil være til fordel for kommunen sitt arbeid. Kommunen har registrert at området inngår i arbeidet med endring av reguleringsplan.
5. I forbindelse med Vaksdal kommune sitt arbeid med områdeplan for tettstedet Vaksdal, ønsker kommunen å se på muligheten for å regulere området til næring i ettertid av Fellesprosjekt Arna- Stanghelle. Området i Tolåsen ligger sentralt, er skjermet fra den tette bebyggelsen, og kan på den måten være et godt egnet næringsområde. Mangel på næringsareal er en utfordring i kommunen og omregulering vil legge til rette for nye næringer og øke tall på arbeidsplasser. Vaksdal kommune ønsker derfor at avkjørsel knyttet til område F, Tolåsen, blir etablert på et område som gjør at avkjørselen kan bli brukt i framtiden.

Planområde – Brekkjen

6. Brekkjen går forbi Stanghelle skole, og kommunen sine barnetråkkregistreringer fra 2022 viser at flere barn bruker veien som skolevei og på fritiden.
7. I forbindelse med at dagens barnehage på Stanghelle vil bli stengt i byggeperioden for K5 er det gjort vedtak på å etablere et forprosjekt for oppvekststun. Et eventuelt oppvekststun vil skje gjennom ombygging av Stanghelle skole, og vil bidra til økt trafikk og at flere barn ferdes i området. Det er derfor særskilt viktig at trafikksikkerheten blir ivaretatt i anleggsperioden og ved valg av løsninger.
8. Oppfordrer til å se til barnetråkkregistreringen i 2022.

Planområde – Rødberg

9. Reguleringsendringen medfører nye områder med midlertidig beslag av jordbruksjord, både fulldyrket og

høring. Forslagsstiller vil ha dialog med grunneiere og interessenter som blir direkte berørt.

2. Tas til orientering.
3. Tas til orientering.
4. Tas til etterretning. Det vil i løpet av planprosessen bli sett på om areal for midlertidig bygge- og anleggsområde kan bli snevret inn der det er i konflikt med løpebane som inngår i pågående områdereguleringsplan for tettstaden Vaksdal. Evt. justering av vedtatt plan må ses opp mot arealformål og byggegrense for jernbane.
5. Tas til etterretning. Det er vurdert at tilkomst til midlertidig bygge- og anleggsområde i hovedsak må løses innenfor vedtatt plan, uten å regulere ny permanent tilkomst. Da vil kommunen sine planer gjelde når midlertidig bygge- og anleggsområde avsluttes, og det vil gi kommunen tid til å gjøre grundigere vurdering av hvordan de ønsker utformingen av næringsarealet og hvordan de vil ha tilkomst til næringsområdet.
6. Tas til orientering.
7. Tas til orientering.
8. Tas til orientering.
9. Tas til etterretning. Det er gjennom reguleringsbestemmelsene sikret at all matjord som blir berørt skal tas vare på, deponeres/kjøres ut direkte, og bli ført tilbake til areal som skal brukes til matjordproduksjon. Mindre mengder matjord kan bli disponert i forbindelse med veg- og jernbaneanlegget dersom det er overskudd av matjord som ikke kan brukes lokalt.
10. Tas til orientering.
11. Det er gjennom reguleringsbestemmelsene sikret at for alle deponi og riggområder skal det utarbeides overvåkningsprogram. Det vil bli gjort undersøker i oppstartsfasen og avbøtende tiltak vil bli iverksatt.
12. Tas til orientering.

		<p>innmarksbeite. Nasjonale føringer viser at så lite matjord som mulig skal bli bygget ned. Prosjektet må vurdere bruk og håndtering av dyrkingsjord.</p> <p>Planområde – deponi</p> <p>10. Positivt at reguleringsendringene vil medføre mindre anleggsstøy og inngrep i terreng gjennom å erstatte kaiområde med fjellhall og fjellsjakt på Langhelleneset og fjellsjakt ved Gamle Fossen.</p> <p>11. Veafjorden og Sørfjorden er nasjonale laksefjorder. Deponering må skje på en miljømessig forsvarlig måte, m.a. med tanke på spredning av partikler fra masser. Det må så langt som mulig bli satt i verk de tiltakene som er nødvendig for å eliminere eller redusere miljørisikoen.</p> <p>12. Angående deponi og håndtering av masser, viser kommunen til tidligere uttale til planprogram datert 29.06.2018, og planforslag datert 17.09.2021.</p>	
3	23/115855-14 Kystverket 08/08-2023	<p>1. Viser til deres uttalelse datert 16.08.2021 med tittelen "Fråsegn til reguleringsplan for E16 og sjødeponi – Sørfjorden ved Arna, Vaksdal, Stanghelle – Vestland fylke". Kystverket har vurdert at endringene ikke er i konflikt med areal til farleden eller med navigasjonsinstallasjoner i området.</p> <p>2. Minner om at selve tiltaket med sjødeponi kan være søknadspliktig etter havne- og farvannsloven § 14.</p> <p>3. Det er vurdert at endringene ikke trenger ny konsekvensutredning. Kystverket forutsetter at det tidligere er vurdert/drøftet om det er krav om konsekvensanalyse for forhold som gjelder sjøtransport og havn. Planforslaget skal ha vurdert om foreslått infrastruktur/arealbruk kan føre til risiko for sjøtrafikken eller motsatt.</p> <p>4. Aktuelle vurderingstema (ikke uttømmende):</p> <ul style="list-style-type: none"> - Bølger fra skipstrafikk - Flak fra isbryting der dette er aktuelt - Sammenstøt med fartøy - Konflikt med ikke-motorisert ferdsel 	<p>1. Tas til orientering.</p> <p>2. Tas til orientering.</p> <p>3. Det er krav om KU for flytting av deponi fra Romslo til Naustvika. Det tas til orientering at kystverket forutsetter at forhold som gjelder sjøtransport og havn ikke trenger ny konsekvensutredning.</p> <p>4. Tas til orientering.</p>
4	23/115855-13 Statnett 08/08-2023	<p>1. Statnett har særskilt anleggskonsesjon etter energiloven for transmisjonsnettanlegg i Bergen, Vaksdal og Samnanger kommune. Dette innebærer at Statnett eier og drifter følgende anlegg i kommunene:</p> <p>a. Kai – Landingsplass for transformattransport –</p>	<p>1. Tas til etterretning. Aktuelle hensynssoner vil bli innarbeidet i plankartet med tilhørende bestemmelser.</p> <p>2. Se svar pkt. 1.</p> <p>3. Se svar pkt. 1.</p> <p>4. Se svar pkt. 1.</p>

		<p>Garnes</p> <p>b. Kai – Landingsplass for transformatortransport – Stanghelle</p> <p>c. 300 kV – Ledning Dale – Arna</p> <p>Felles for elektriske anlegg – inntegning i plankart</p> <p>2. Planområdet berøres av eksisterende 300 kV transmisjonsnettledning. Transmisjonsnettledningen er bygget og drives i medhold av særskilt anleggskonsesjon gitt av Norges Vassdrags- og Energidirektorat (NVE), jf. Energilovens § 3-1 første ledd.</p> <p>3. Anlegg bygget i medhold av anleggskonsesjon er i all hovedsak unntatt fra Plan- og bygningslovens regler, og for slike anlegg kan det derfor ikke vedtas planbestemmelser eller vilkår som del av reguleringsplan for andre tema. Utgangspunktet er derfor at slike transmisjonsnettledninger i reguleringsplan ikke skal inntegnes som planformål, men innarbeides i plankartet med hensynssone med SOSI-kode H740 (båndlegging etter Energiloven) og tilhørende reguleringsbestemmelser (Pbl. § 11-8 bokstav d/ § 12-6).</p> <p>4. Statnett ber om at følgende reguleringsbestemmelse knyttes opp mot hensynssonen for transmisjonsnettanleggene: <i>Det er ikke tillatt med ny bebyggelse innenfor hensynssonen og alle tiltak i terrenget og anleggsarbeid innenfor hensynssonen skal på forhånd avklares med ledningseier.</i></p> <p>5. Hensynssonen bør være identisk med ledningsanleggets byggeforbudsbelte. Byggeforbudsbelte langs disse transmisjonsnettledningene er totalt 40 meter, 20 meter målt horisontalt til hver side fra senter av begge ledningene.</p> <p>6. Det må ikke iverksettes tiltak som medfører forringelse av adkomst til Statnetts anlegg. Det må heller ikke gjøres inngripen i terrenget som medfører endring av overdekning over kabler eller oppfylling av terreng som medfører redusert høyde opp til luftledningsanlegg.</p> <p>7. Anleggsarbeid nært spenningssatte anlegg må skje på en måte som ikke gir fare for Statnetts ledninger eller skade på personell, maskiner og utstyr. I tillegg til byggeforbudsbelte er det en varslingsavstand på 30 meter fra det ytterste strømførende fase på ledningen.</p>	<p>5. Tas til følge. Hensynssoner blir tegnet opp likt som i gjeldende plan.</p> <p>6. Tas til orientering</p> <p>7. Tas til orientering</p> <p>8. Tas til følge.</p>
--	--	---	---

		8. Når det gjelder ROS-analyse ber vi om at denne gjennomføres med hensyn til transmisjonsnettet som kritisk infrastruktur både med hensyn til ferdig bygget anlegg og med hensyn til anleggsgjennomføring.	
5	23/115855-15 Bergen sjøfartsmuseum 10/08-2023	<ol style="list-style-type: none"> Museet kjenner ikke til kulturminner ved Naustvika og Trengereid i Bergen kommune som kan bli påvirket av det omsøkte tiltaket. Museet har derfor ingen merknader til det planlagte arealinngrepet. Det er likevel mulig at det ligger kulturminner i det aktuelle området. Tiltakshaver er pliktig til å melde fra til museet dersom en under arbeid i sjøområdene finner skipsvrak, keramikk eller andre marine kulturminner. Dersom kulturminner på sjøbunnen kan bli påvirket av tiltaket, må arbeidet under vann straks stoppes. 	<ol style="list-style-type: none"> Tas til orientering. Tas til orientering.
6	23/115855-18 Hordaland Grunneigar&sjølaksefiskarlag 20/08-2023	<ol style="list-style-type: none"> Bekymret for mengden masser som skal dumpes i fjordene rundt Osterøy og burde være unødvendig praksis i 2023. Massene kan og bør brukes til andre formål. Enorme mengder steinmasser med tilhørende støv, miljøgifter og tungmetaller kan ikke dumpes i fjorden. Kan ikke disse gjenbrukes på Trengereid? Konsekvensutredningen tar ikke med at sjødeponiene ligger i en nasjonal laksefjord. Fjordsystemet rundt Osterøy er vernet for å ta vare på laksen og sikre vandringsruten for laksen når han går ut som smolt og når han kommer tilbake fra havet for å gyte. Det skal derfor ikke utføres noe arbeid i og ved fjorden som kan påvirke laksen negativt. Planene har ikke tatt hensyn til dette. Etterlyser hvilke tiltak som blir gjort dersom det viser seg at målinger viser spredning av partikler og andre miljøgifter. Er det noen alternativ dersom dumping må stoppes? Mangler informasjon om hvilke tiltak som skal gjøres ved smolt utgangen om våren. I konsekvensutredningen står det at det skal tas særlig hensyn i denne perioden. Skal driften stoppes i mai og juni? Det er ingen informasjon om hvilke tiltak som skal gjøres når kysttorsk skal gyte. Den gyter i dybden som utredningen viser har stor spredning av partikler. Skal anlegget stoppes i perioden februar-mars? Dumping av masser vil medføre at støvpartikler fra 	<ol style="list-style-type: none"> Tas til orientering. Sjødeponi er allerede vedtatt i gjeldende reguleringsplan for Arna – Stanghelle (med vilkår). Det vises også til søknad/tillatelse til deponering av overskuddsmasser for sjødeponi fra Statsforvalteren i Vestland. Ikke tatt til følge. Se svar pkt.1. I vedtatt plan går det frem at selv med gjenbruk av masser i prosjektet, vil det likevel være et stort masseoverskudd, som må håndteres. Det er gjennom reguleringsbestemmelsene sikret at for alle deponi og riggområder skal det utarbeides overvåkningsprogram. En revisjon av gjeldende plan med tilhørende konsekvensutredninger for E16 og Vossebanen Arna - Stanghelle, inngår ikke som en del av dette planarbeidet. I endring av reguleringsplanen vil det for sjødeponi i Naustvika utarbeides konsekvensutredning. At sjødeponiet ligger i en nasjonal laksefjord vil være en del av kunnskapsgrunnlaget når påvirkning på anadrom fisk skal utredes. Statsforvalteren må gi tillatelse etter forurensningsloven for deponering av masser i sjø, og kan i tillatelsen gi vilkår slik at fare for forurensning og negativ påvirkning på fisk og annet marint biologisk liv blir redusert til akseptabel risiko. Til orientering vises det til søknad/tillatelse til deponering av overskuddsmasser for sjødeponi fra Statsforvalteren i Vestland (se Statsforvalteren sin nettside), for sjødeponi i vedtatt reguleringsplan for E16 og Vossebanen, Arna-Stanghelle.

		<p>steinmassene vil sige ut under "skjørtet" på dumpestedet og spre seg ut over fjorden og legge seg på sjøbunnen i et stort område av fjorden. Dette vil bli skadelidende for arter som lever på og ved bunnen og i neste omgang gå ut over fisken som lever på disse artene. Til slutt går det ut over de som bruker fjorden som en matressurs og rekreasjon. Dette er ikke godt nok utredet i konsekvensutredningen.</p> <p>9. Sørfjorden er i dag en fjord med dårlig oksygeninnhold i nedre vannlag. Sjødeponi vil gjøre dette verre.</p> <p>10. Det er store mengder miljøgifter som skal dumpes. Hva blir følgene for dypvannsfisk i området? Blir det fiskestopp i perioden? Det vil også lekke ut fra fyllingene i mange år, blir det også fiskestopp her? Ender det opp i at det er mye fisk som ikke kan brukes til mat?</p> <p>11. Dumpingen vil påvirke vannkvaliteten. En får gjerne en endring i PH-verdien i lang tid. Ved forandring i PH kan få katastrofale følger for smolten. Kan ikke se at dette er utredet i konsekvensutredningene. Hvilke tiltak blir satt i gang for å minske dette.</p> <p>12. Når store mengder tunnelmasser skal dumpes vil det føre med seg andre miljøgifter. En kan ikke se at det er tatt høyde for de mange tonn med plast, sprengstoffrester etc. Hva er løsningen for å fjerne dette i full drift? Etterlyser hvilke mengder det er snakk om her, og hvor mye regnes det å samle opp?</p> <p>13. Hvordan blir overvåkingen av utslipp gjennom sjaktene gjennomført? Hvordan skal en tømme oppsamla miljøgifter i en slik løsning? Etterlyser løsninger og tester på at dette går an fysisk.</p> <p>14. Det må finnes løsninger der fjorden kan brukes som transport. Stiller spørsmål ved hvorfor det ikke jobbes videre med løsninger som har lite utslipp, for eksempel båter med batteri drift etc. Det vises alltid til at det totale utslippet blir minst ved å dumpe det i fjorden. Etterlyser tall og utredninger for andre løsninger.</p> <p>15. Det er mangler ved konsekvensutredningen vedrørende fiske i fjorden av både laks, sjørret og andre fiskearter. Laksefiske og brisling fiske var en stor næring inntil få år siden. Ingen fiskeplasser er nevnt. Dette har stor verdi for grunneiere og retten til å fiske der og kan komme i bruk om det blir åpnet for å fiske igjen. Både på Langhelle og Romslo var det gode lakseplasser. Disse blir rasert ved bygging av ny vei. Er det vurdert erstatning over tapte</p>	<p>5. Dette vil bli sikret gjennom overvåkningsprogrammet. Det vil bli gjort undersøkelser i oppstartsfasen og avbøtende tiltak vil bli iverksatt om nødvendig. Det vises også til at nødvendige tillatelser etter forurensningsloven må gis av Statsforvalteren.</p> <p>6. Viser til pkt. 4 og 5.</p> <p>7. Viser til pkt. 4 og 5.</p> <p>8. Se svar pkt.3. Temaet er omtalt i konsekvensutredning for sjødeponi i Naustvika.</p> <p>9. Sjødeponiene er allerede vedtatt i gjeldende reguleringsplan for Arna – Stanghelle (med vilkår). Det vises også til søknad/tillatelse til deponering av overskuddsmasser for sjødeponi fra Statsforvalteren i Vestland (se Statsforvalteren sin nettside).</p> <p>10. Se svar pkt.5.</p> <p>11. Se svar pkt. 5.</p> <p>12. Se svar pkt.4.</p> <p>13. Se svar pkt. 5. Det vises også til at nødvendige tillatelser etter forurensningsloven må gis av Statsforvalteren.</p> <p>14. Ikke tatt til følge. Sjødeponiene er allerede vedtatt i gjeldende reguleringsplan for Arna – Stanghelle (med vilkår). Det vises også til søknad/tillatelse til deponering av overskuddsmasser for sjødeponi fra Statsforvalteren i Vestland.</p> <p>15. Se svar pkt. 3.</p> <p>16. Det vises til at det er nylig vedtatt reguleringsplan for E16 og Vossebanen, Arna-Stanghelle, som ligger til grunn for prosjektet. Endringene av reguleringsplanen vil ikke gi endringer for hovedformålet med den vedtatte reguleringsplanen, som er å bygge ny veg og bane mellom Arna-Stanghelle.</p> <p>17. Se svar pkt.3.</p> <p>18. Tiltak på Rødberg er midlertidig. Området vil tilbakeføres.</p> <p>19. Tas til orientering. Det vises for øvrig til Nasjonal transportplan.</p> <p>20. Se svar pkt.4 og 14.</p>
--	--	---	---

		<p>fiskeplasser?</p> <p>16. Området prosjektet skal gjennomføres i kommer inn under Unesco sin liste over verna områder. Dumpeplass for stein ligger nå i Nordhordaland biosfære område. Her skal det tas særskilt hensyn til naturen og ikke gjøre noe som kan føre til forringelse. Kan ikke se at dette er nevnt i utredninger og rapporter.</p> <p>17. Fjordsystemet rundt Osterøy er helt spesiell med mange terskler. Dette gir lite utskifting av vann. Modellering og forsøksstudier har ikke vist til dette og det tror vi kan medføre stor spredning av partikler i alle vannlag.</p> <p>18. Nytt kryss på Rødberg skjer på jordbruksland som skal tas særlig hensyn til. I 1989 fikk eieren av bruket kulturprisen i Vaksdal for særskilt bra drift av gården. Dersom dette området skal brukes må det tilbakeføres til bruker slik at det er egnet for landbruk.</p> <p>19. Ber om at SVV setter en fot i bakken og vurderer om det er slik vi skal bygge vei i fremtiden.</p> <p>20. Hvilke overvåkinger av miljøet blir gjort underveis og hva skal til for at planene blir endret? Mener at føre var prinsippet i naturmangfoldsloven § 9 må gjelde.</p>	
7	23/115855-40 Bergen brannvesen 21/08-2023	<ol style="list-style-type: none"> 1. Forutsetter at planområdet tilrettelegges for brannvesenets kjøretøy, samt tilstrekkelig slokkevannkapasitet. 2. Ber om oversikt over anleggsområder og når det iverksettes driving av tunneler. 3. Det forutsettes at det tidlig avklares hvordan redningsorganiseringen under tunneldrift skal ivaretas før anleggsaktiviteten iverksettes. Ber om informasjon om dette både for Bergen og Vaksdal kommune. 	<ol style="list-style-type: none"> 1. Tas til orientering. 2. Tas til etterretning. Endelig avgrensning og utstrekning av anleggsområder vil være en del av komplett planforslag til offentlig høring og ettersyn. 3. Tas til orientering. Det legges opp til dialog med brannvesenet før anleggsstart
8	23/115855-47 Voss klekkeri 22/08-2023	<ol style="list-style-type: none"> 1. Tiltakshaver må finne løsninger som skader naturen minst mulig. "Føre var prinsippet" må gjelde. 2. Sørfjorden er del av en nasjonal laksefjord. Alle laksestammene i indre fjorder Dale, Vosso, Ekso og Modalen er trua og veldig sårbar for nye negative påvirkninger. 	<ol style="list-style-type: none"> 1. Sjødeponiene er allerede vedtatt i gjeldende reguleringsplan for Arna – Stanghelle (med vilkår). Det vises også til søknad/tillatelse til deponering av overskuddsmasser for sjødeponi fra Statsforvalteren i Vestland. 2. Tas til orientering.
9	23/115855-45 Direktoratet for mineralforvaltning 23/08-2023	<ol style="list-style-type: none"> 1. Flere av områdene som endres rører ved kjente forekomster med mineralske ressurser, eller gamle gruver. Det er viktig at det i disse tilfellene gjøres vurderinger av om de endra områdene vil få en annen virkning på 	<ol style="list-style-type: none"> 1. Tas til orientering. 2. Tas til orientering.

		forekomstene. Vurderingen bør gå fram av planbeskrivelsen. 2. Det bør vurderes om endringene av planen fører til ny påvirkning på gamle gruver og gruveåpninger, enn det som er identifisert i vedtatt plan.	
10	23/115855-48 NVE 29/08-2023	1. Viser til NVE sin kartbaserte veileder for reguleringsplan. Den som utarbeider planen, har ansvar for at disse interessene blir vurdert i planarbeidet. 2. Anbefaler at våre internettsider for arealplanlegging brukes.	1. Tas til orientering. 2. Tas til orientering
